

Justiits- ja Digiministeerium

Teie: 04.02.2026 nr JDM/26-0167/-1K

Meie: 02.03.2026 nr 1-7/29-2

Vabariigi Valitsuse määruse „Muud väärtuslike andmestike kategooriad, nende andmestike nimekirjad ning avaldamise ja taaskasutamise tingimused ja kord“ eelnõu kooskõlastamine

Lugupeetud minister

Siseministeerium kooskõlastab Vabariigi Valitsuse määruse „Muud väärtuslike andmestike kategooriad, nende andmestike nimekirjad ning avaldamise ja taaskasutamise tingimused ja kord“ eelnõu järgmiste ettepanekutega. Oleme nõus, et tuleb tagada eesti keele tugi suurtes keelemudelites ning et avaliku sektori hangete käigus loodud materjale võib samuti kasutada selleks vajaliku keelekorpuse koostamisel.

Eelnõu § 3 reguleerib keeleandmestike avaldamise tingimusi ja korda.

Lõikes 1 on nimetatud keeleandmestiku avaldamiseks vajalikud tunnused, mis on kooskõlas avaandmete direktiivi artikli 14 lõikega 1. Selle kohaselt peavad väärtuslikud andmestikud olema tasuta kättesaadavad, masinloetavad, rakendusliidest kaudu esitatavad ning asjakohasel juhul hulgiallalaaditavad. Need nõuded kohalduvad ka keeleandmestike avaldamisel.

Arvestades, et väärtuslike keeleandmestike hulka kuuluvad näiteks kohaliku omavalitsuse istungite ja pressikonverentside helifailid koos stenogrammide ja protokollidega, ei pruugi nende nõuete täitmine olla kõigile andmestike omanikele või loojatele jõukohane.

Lõikes 2 sätestatakse keeleandmestike avaldamise põhitingimused. Keeleandmestike nimekirja lisatud andmekirjeldused tuleb avaldada Eesti teabevärava kaudu seal kehtivatel tingimustel. See parandab info kättesaadavust ning toetab toodete ja teenuste innovatsiooni. Teabevaldaja peab koostama andmekirjelduse vastavalt Eesti teabeväravas sätestatud nõuetele.

Keeleandmestiku kirjelduse kohustuslikud väljad on vähemalt: andmestiku täpne nimetus, selgitus, valdkond, märksõnad, teabevaldaja kontaktandmed, litsents, viide andmestikule ning spetsiifiline info keeleandmestiku kohta. Küsimus on aga selles, kui sageli peaksid teabevaldajad oma andmestikke Eesti teabeväravas kirjeldama ja uuendama. Kõigi avaliku sektori asutuste ja kohalike omavalitsuste pressiteadete, analüüside ja tõlgete igapäevane kirjeldamine ei ole realistlik ning tooks kaasa märkimisväärse ajakulu.

Määruse jõustumine ja üleminekusäte

Kui varem tellitud analüüsid või uuringud on juba avaldatud asutuse kodulehel või RIHA-s, kas need tuleb nüüd dubleerivalt avaldada ka uue määruse kohaselt? Näiteks on Siseministeerium avaldanud tellitud õigusanalüüsi oma kodulehel. Kui analüüse ei ole tellitud selliselt, et alusandmed, metoodika ja metaandmed oleksid hõlpsasti väljastatavad, kas tuleb need siiski tagantjärele avaldada või kehtib nõue ainult uutele, tulevikus tellitavatele uuringutele ja analüüsidele? Tegemist on mahuka tööga, mis nõuab täiendavaid ressursse, kuid määruse seletuskirjas märgitakse, et avaliku sektori töökoormuse kasv on vähene. Palume seda hinnangut uuesti kaaluda.

Kui ka varem tehtud analüüside ja uuringute puhul tuleb avaldada alusandmed, metoodika ja metaandmed, ei saa töökoormuse kasvu käsitleda vähesena. Juhul, kui varasemad analüüsid ja uuringud ei ole tellitud viisil, mis võimaldaks neid andmeid avalikustada, kas võib tugineda põhjendusele, et selliste andmete avalikustamine ei ole mõistlik ega teostatav?

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Igor Taro
siseminister

Jaanus Põldmaa 6125041
jaanus.poldmaa@siseministeerium.ee